

Kruunuvuorenranta
Koirasaaret- ideakilpailu

11.9-12.11.2012
Arvostelupöytäkirja

Helsingin kaupunki
Kaupunkisuunnitteluvirasto

Sisällysluettelo

Arkkitehtuurikutsukilpailu	4
Yleistä	4
Kilpailutehtävä	6
Kilpailutehtävän tausta	6
Kilpailun tavoite	8
Suunnittelun lähtökohdat ja suunnitteluohjeet	8
Yleisarvostelu	10
Ehdotuskohtainen arvostelu	14
Ehdotuksen "Getst1D!" arvostelu	14
Ehdotuksen "Koirasaaret 1:1:1" arvostelu	18
Ehdotuksen "Kruuna" arvostelu	22
Ehdotuksen "Kruunulinna" arvostelu	26
Ehdotuksen "Merelle" arvostelu	30
Kilpailun ratkaisu ja suositus jatkotoimenpiteiksi	34
Pöytäkirjan allekirjoitus	35
Nimikuorten avaaminen	36

Kilpailualueen sijainti merellisessä Helsingissä

Arkkitehtuurikutsukilpailu

Yleistä

Kilpailun järjestäjä ja tarkoitus

Kutsukilpailun järjesti Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto ja St1. Kilpailun tarkoitus oli löytää asemakaavan laatimisen pohjaksi arkkitehtonisesti korkeatasoinen, kaupunkirakennetta täydentävä, toteuttamiskelpoinen ja toimiva ehdotus. Kilpailu oli luonteeltaan ideakilpailu, jolla haettiin omaleimaista kaupunkikuvallista kokonaisratkaisua alueelle.

Kilpailuun kutsutut

Kilpailusta julkaistiin hankintailmoitus HILMA-palvelussa. Osanottajiksi kutsuttiin viisi kilpailuun ilmoittautunutta ryhmää, joilla oli tehtävän edellyttämää ammattitaitoa ja kokemusta asunto- ja kaupunkisuunnittelusta. Vähintään yhdellä työsuorituksesta vastaavalla henkilöllä tuli olla arkkitehdin korkeakoulututkinto ja vähintään yhdellä työsuorituksesta vastaavalla henkilöllä tuli olla maisema-arkkitehdin korkeakoulututkinto. Lisäksi työryhmässä oli oltava liikennesuunnittelija, joka on koulutukseltaan insinööri tai diplomi-insinööri.

Kilpailuun kutsutut viisi työryhmää:

- Arkkitehtitoimisto ALA Oy
- Anttinen Oiva Arkkitehdit Oy
- Arkkitehtuuritoimisto B&M Oy
- Arkkitehtitoimisto Kristina Karlson, Arkitektstudio 3D, SLA, MH-Arkkitehdit
- Serum Arkkitehdit Oy

Palkkio

Kullekin hyväksytyn kilpailuehdotuksen jättäneelle kilpailijalle maksetaan 25 000 euron (+ alv 23 %) palkkio, joka lasketaan osaksi mahdollisen jatkotyön saaneen suunnittelijan kokonaissuunnittelupalkkiota.

Palkintolautakunta ja asiantuntijat

Palkintolautakunnan puheenjohtaja:

Tuomas Rajajärvi, virastopäällikkö, Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluvirasto

Palkintolautakunnan jäsenet:

Riitta Jalkanen, projektipäällikkö, Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluvirasto

Tyko Saarikko, arkkitehti, Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluvirasto

Jari Tirkkonen, projektinjohtaja, Helsingin kaupungin talous- ja suunnittelukeskus

Juhani Tuuttila, osastopäällikkö, Helsingin kaupungin Kiinteistövirasto

Pekka Saarinen, tonttiasiamies, Helsingin kaupungin kiinteistövirasto

Matti Paatero, rakennuttamispäällikkö, St1 Oy

Pentti Kareoja, arkkitehti (kilpailijoiden nimeämä jäsen)

Kilpailun sihteeri:

Miika Vuoristo, arkkitehtiharjoittelija, Helsingin Kaupungin Kaupunkisuunnitteluvirasto

Palkintolautakunnan asiantuntijoina toimi:

Tuula Paloniemi, Tocoman Services Oy (kustannuslaskenta)

Kilpailun työvaliokunnan jäsenet:

Riitta Jalkanen, projektipäällikkö, Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluvirasto

Tyko Saarikko, arkkitehti, Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluvirasto

Jari Tirkkonen, projektinjohtaja, Helsingin kaupungin talous- ja suunnittelukeskus

Ilmakuva, Koirasaaret

Pekka Saarinen, tonttiasiamies, Helsingin kaupungin kiinteistövirasto

Matti Paatero, rakennuttamispäällikkö, St1 Oy

Pentti Kareoja, arkkitehti

Työvaliokunnan sihteeri:

Miika Vuoristo, arkkitehtiharjoittelija, Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluvirasto

Kilpailuohjelman hyväksyminen

Kilpailuohjelma liiteasiakirjoineen on kilpailun järjestäjän, tuomariston ja Suomen Arkkitehtiliiton kilpailusihteerin hyväksymä.

Kilpailuaika

Kilpailuohjelma liitemateriaaleineen toimitettiin kutsutuille kilpailijoille 11.9.2012 mennessä. Kilpailu päättyi 12.11.2012.

Kilpailutehtävä

Kilpailutehtävän tausta

Kruunuvuorenranta

Kruunuvuorenranta sijaitsee Kruunuvuorenselän itäreunassa vastapäätä kantakaupunkia. Tuleva Kruunuvuorenranta on kaupungin näkyvimpiä merellisiä julkisivuja.

Helsingin kantakaupungin ja Kruunuvuorenrannan välisen merialueen Kruunuvuorenselän avoimella maisematilalla on keskeinen asema Helsingin maisemakuvassa. Kruunuvuorenrannan tuleva rakentaminen muuttaa Kruunuvuorenselän vesialueen itäreunan luonnetta urbaanimmaksi ja muuttaa Kruunuvuorenselän aiempaa selvemmin kaupungin urbaaniksi sisäiseksi tilaksi.

Kruunuvuorenranta näkyy laajalle alueelle. Se näkyy Helsingin historialliseen keskustaan, Suomenlinnaan ja monin paikoin kantakaupungin itärannalle. Erityisen tärkeä näkymä muodostuu Kustaanmiekasta, josta Kruunuvuorenranta näyttäytyy Helsinkiin vesitse saapuville ennen keskustaa.

Kruunuvuorenrannan etäisyys Helsingin keskustasta on vesiteitse noin kolme kilometriä ja maitse Herttoniemen kautta noin kymmenen kilometriä. Alue on tarkoitettu yhdistää keskustaan raitiotie-, jalankulku- ja pyöräilyliikenteen yhteydellä, joka kulkee Kruunuvuorenselän yli kolmea siltää pitkin Korkeasaaren ja Kalasataman kautta. Yhteyden Kruunuvuorenranta–Kalasatama suunnittelusta järjestetään kansainvälinen kutsukilpailu. Sillan kautta keskustaan liikennöisi kaksi raitiolinjaa, josta toinen kulkisi Kruunuvuorenrannan eteläosaan keskeistä Haakoninlahdenkatua pitkin ja toinen Koirasaarentietä pitkin Laajasalon keskustaan.

Kruunuvuorenrantaan rakennetaan merellinen korkeatasoinen asuinalue noin 11 000 asukkaalle. Alueelle rakennetaan myös asukkaiden tarvitsemat kaupalliset ja julkiset palvelut. Kruunuvuorenrannan sijainti meren äärellä vastapäätä kantakaupunkia ja sen liittyminen hienoihin luontoalueisiin, vanhoihin kartanoympäristöihin ja saaristoon antavat lähtökohdan alueen kehittämiseksi myös helsinkiläisiä palvelevaksi merelliseksi virkistyskeskukseksi. Alueella säilytetään muistumina alueen historiasta joitakin öljysataman käytöstä poistuvia rakenteita, joille ideoidaan uusia käyttömahdollisuuksia

Kilpailualue

Kilpailualueeseen kuului nykyinen Koirasaari sekä sen itäpuoleinen vesialue, jolle voitiin rakentaa meritäyttöjä. Tulevat Koirasaaret muodostavat Kruunuvuorenrannan eteläisimmän osan. Tälle alueelle laadittiin toteuttamiseen tähtäävä ideasuunnitelma.

Nykyinen Koirasaari on St1 Oy:n omistamaa öljysatama-aluetta, jolla on teräsrakenteisia öljysäiliötä sekä niihin liittyviä rakenteita. Maaperää ja rantoja on louhittu ja muokattu voimakkaasti teollisuus- ja satamatoimintojen tarpeisiin. Tämänhetkisen käsityksen mukaan alueella vielä jäljellä olevat säiliöt puretaan vuoden 2012 aikana ja St1 Oy puhdistaa maaperän. Länsirannan säiliöiden perustuksia on ideoitu jätettäväksi osaksi tulevan puiston rakenteita.

Nykyisen Koirasaaren maasto on topografialtaan loivapiirteistä osittain avokallioita. Kovan kantavan pohjan syvyys merialueella vaihtelee korkeustasojen -5...-15 metrin välillä.

Viitteellinen suunnitelma

Kilpailualueelle on laadittu viitteellinen suunnitelma, jonka avulla on tutkittu alueelle tulevia toimintoja ja niiden suhteita. Se ei sitonut kilpailijoita.

Nykyistä Koirasaarta on laajennettu meritäyttöillä ja tehty uusi täyttösaari Koirasaaren itäpuolelle. Näiden väliin jää vesiaihe joka päättyy pohjoisosassa kanava-altaaseen terassoituvaan aukioon. Kanava-altaan kohdalla on linja-auton päätepysäkki. Kanava-allas ja etelään johtava kanava ovat näkyvän päätteenä saavuttaessa Haakoninlahdenkatua etelään. Raitiovaunun päätepysäkki on Stansvikin rantakadulla, jonka edessä on asukkaiden käyttöön tuleva rantasaunarivistö sekä suurempi asukastila esimerkiksi juhlatilaisuuksiin.

Kanava-altaan eteläreunaan on sijoitettu muusta korttelirakenteesta poikkeava asuinkortteli, joka jatkaa ajatusta erityisistä asuinrakennuksista, jotka sijoittuvat Kruunuvuorenrannan kaupunkirakenteen keskeisille paikoille ja joissa pyritään kehittämään uudenlaisia asumismalleja

Itärantaan sijoittuu venesatama, joka liittyy Stansvikin kartanoalueen, uimarannan, keskeisen puiston eteläosan, asukassaunujen ja kesämajojen muodostamaan virkistysvyöhykkeeseen sekä pieni-piirteiseen saaristomaiseen maisemaan.

Ilmakuva, Koirasaaret

Viitesuunnitelmassa länsirannan puisto on esitetty vallipuistoksi, jossa on hyödynnetty vanhoja öljysäiliöiden perustuksia. Vallipuiston maastomuodot viittaavat Suomenlinnan linnoitusrakennelmiin sekä heikentävät Kruunuvuorenselältä puhaltavien tuulten vaikutusta. Eteläkärkeen on suunniteltu elämyksellinen tyrskyranta luonnonvoimien tarkkailuun.

Alueelle suunnitellaan kerros- ja pientaloja. Rantapuiston reunaan on suunniteltu nauhamaista nelikerroksista kerrostalorivistöä joiden kattomuodot ovat viistetty viittaamaan vastarannalla olevan Suomenlinnan vallirakennuksiin. Tiiviisti rakennetut pientalot sijoittuvat alueen keski- ja itäosaan suojaan Kruunuvuorenselän tuulilta.

Kilpailun tavoite

Ideakilpailun tavoitteena oli löytää kaupunkikuvalisesti, taloudellisesti ja teknisesti perusteltu ratkaisu Koirasaarten asemakaavan pohjaksi. Koirasaaret tarjoavat ainutlaatuisen mahdollisuuden hienon merellisen asuinalueen suunnittelulle. Koirasaarista toivotaan omaleimaista asuinaluetta, joka liittyy harmonisesti koko Kruunuvuorenrannan kaupunkirakenteeseen sekä täydentää luontevasti Kruunuvuorenrannan muodostamaa maisematilan rajausta sekä Kruunuvuorenselän että länsipuolen pienipiirteisen saaristomaisen puolella.

Kortteleiden rakennuksineen ja pysäköintiratkaisuineen sekä ranta-alueiden tuli olla korkeatasoisia ja innovatiivisia, mutta myös teknisesti ja taloudellisesti toteuttamiskelpoisia.

Suunnittelun lähtökohdat ja suunnitteluohjeet

Maisematila

Merellisyys ja erityisen komeat näkymät Kruunuvuorenselälle keskustan ja Suomenlinnan suuntaan luovat alueelle vahvan identiteetin. Kilpailualueen näkyvä ja keskeinen sijainti Kruunuvuorenselällä asettaa vaatimuksia Koirasaarten tulevalle ilmeelle. Alue muodostaa yhden tärkeimmistä kaupungin merellisistä julkisivuista keskustasta ja mereltä katsottuna. Alueen suunnittelussa on otettava myös huomioon Unescon maailmanperintökohteesta Suomenlinnasta alueelle avautuvat näkymät. Alueen ominaisuudet määräytyvät toisaalta suhteesta Kruunuvuorenselän suureen maisematilaan ja sen ilmasto-olosuhteisiin toisaalta itäpuolen pienimittakaavaiseen saaristomaiseen ympäristöön.

Kaupunkirakenne ja rantajulkisivu

Kruunuvuorenrannan alueella on pyritty yhtenäiseen rantajulkisivuun kantakaupunkiin päin. Lähtökohtana Koirasaarien alueella on että rakentaminen on matalampaa kuin Haakoninlahden alueella. Lisäksi rakennukset jäävät osittain rantapuiston taakse Suomenlinnasta keskustasta katsottuna.

Kokonaissuunnitelma

Merellisyys, paikan ainutlaatuinen sijainti ja ympäröivät upeat maisemat oli otettava huomioon eri osa-alueilla ja suunnittelutasoilla. Kilpailijoilta odotettiin ideota ranta-alueiden ja vesiaiheiden hyödyntämiseksi sekä elämyksellisten ja toteutuskelpoisten rantaan liittyvien toimintojen ja palvelujen sijoittamiseksi alueelle. Vesiaiheiden suunnittelussa tuli ottaa huomioon paitsi miljötekijät myös kustannukset ja toteutuskelpoisuus.

Tärkeitä osatekijöitä olivat jalankulkureitit sekä oleskelupaikat rannoilla ja vesiaiheiden äärellä, hienojen näkymien huomioiminen, venesataman ja siihen liittyvien toimintoja ja aktiviteettien liittäminen osaksi kokonaisuutta sekä ilmastolosuhteiden hyödyntäminen ja muuttaminen positiivisiksi tekijöiksi kuten esimerkiksi mahdollinen tyrskyranta.

Asuminen

Tavoitteena oli löytää mahdollisimman monipuolinen rakenne asumismuotojen suhteen pyrkien kuitenkin hallittuun kokonaisuuteen, joka määrätietoisesti ottaa kantaa Koirasaarten alueen kaupunkikuvaliseseen asemaan osana Kruunuvuorenrantaa. Asuinkortteleiden suunnittelussa tuli hyödyntää merellisyyttä.

Ranta-alueiden tuli olla pääsääntöisesti yleisiä alueita, mutta hyvin perustein myös omarantaisia tontteja voitiin esittää, jos ne toivat erityistä lisäarvoa tontti- ja asuntoratkaisuihin.

Puolet alueesta tuli olla tiivistä pientalovaltaista rakentamista. Kilpailijoilta odotettiin innovatiivisia ratkaisuja kerrostaloista ja pienimittakaavaisista rakennustyypeistä esimerkiksi pienkerrostaloista ja townhouse-tyyppisistä rakennuksista.

Alueelle tuli sijoittaa noin 45 000 k-m² asuimista, josta noin 10 000 km² nykyisen Koirasaaren alueelle.

Asukastalo ja -saunat

Itäisen virkistysvyöhykkeen jatkoksi, raitiovaunun päätepysäkin kohdalle, tuli sijoittaa 15-20 kpl asukasranta-asaunoja sekä suurempi noin 300–400 m² kokoinen asukastalo, jossa voi esimerkiksi olla kokoontumis- tai juhlatiloja, isompi yhteissauna, uinti- /avantuintilaiturit, matonpesu mahdollisuus ym.

Laajasalon öljysatama-alue ja Koirasaaret etelästä

Vallipuisto

Länsi- ja lounaisranta tuli suunnitella puistoksi. Rajauksessa oli otettava huomioon viitteellisesti osayleiskaavan puistorajaus.

Ravintola sekä edustus- ja saunatilat

Koirasaarella sijaitsevan säilyvän laiturin päälle rakennetaan edustus- ja saunatilat. Saunarakennuksen suunnittelu ei kuulunut kilpailuun. Edustus- ja saunatilojen läheisyyteen tuli sijoittaa noin 200–400 k-m² kokoinen ravintola.

Liikenne ja pysäköinti

Koirasaarten ajoneuvoliikenne tuli johtaa Haakoninlahdenkadun suuntaista siltaa pitkin. Toisen sillan tarpeellisuus riippui muista suunnitteluratkaisuista. Rantoja kiertävän ulkoilureitin toteutuminen tuli kuitenkin mahdollistaa.

Venesatama

Alueelle oli esitettävä vähintään noin 200 veneen venesatama. Venesataman yhteyteen oli esitettävä 50–250 k-m² kokoinen venekerhorakennus. Osa veneiden talvisäilytyksestä tuli sijoittaa venesataman yhteyteen esimerkiksi kesäkauden autopysäköinti-paikoille.

Tulvasuojelu

Meritäyttöalueen, sen korttelialueiden ja sen varsinaisten katujen korkeustason tuli olla vähintään +3.1 m. Rantaviivan kävelykadut ja oleskelualueet voivat sijaita vähintään korkeustasolla +1.3. raken-

nusten alimman varsinaisen käyttökerroksen lattiapinnan tuli sijaita vähintään korkeustasolla +3.5 m.

Kilpailuehdotusten arvosteluperusteet

Ehdotusten arvioinnissa kiinnitettiin huomiota arkkitehtonisten, toiminnallisten, taloudellisten ja teknisten vaatimusten luontevaan ja tasapainoiseen ratkaisuun. Arvosteluperusteet olivat:

- alueen kokonaisratkaisu, arkkitehtoninen ja kaupunkikuvallinen laatu sekä suhde ympäristöön ja kaupunkirakenteeseen
- alueen omaleimaisuus, merellisyys ja identiteetti osana Kruunu-vuorenranta
- innovatiiviset asumisratkaisut ja ansiot talotyyppien kehittämisessä
- ranta- ja puistoalueiden kokonaisilme, toimivuus ja elämyksellisyys
- alueen ajoneuvoliikenteen ja jalankulkuyhteyksien luontevuus
- ehdotuksen toteutettavuus ja kokonaistaloudellisuus
- ratkaisun kehittämiskelpoisuus toteuttamiskelpoiseksi asemakaavaksi.

Kokonaisratkaisun ansioita pidettiin tärkeäimpinä kuin yksityiskohtien virheettömyyttä.

Yleisarvostelu

Kilpailussa on monipuolisesti hahmoteltu Koirasaarien kehittämismahdollisuuksia ja se tarjoaa hyvän lähtökohdan asemakaavan laatimiselle alueelle. Ehdotuksissa on eri vahvuusalueita ja monissa kilpailutöissä on tietty osa-alue ratkaistu muita kunnianhimoisemmin ja onnistuneemmin. Selkeimmin ehdotusten väliset erot ilmenevät erilaisina painotuksina kilpailun keskeisiin lähtökohtiin; erimitakaavaisiin maisematiloihin, näkymiin alueelta ja toisaalta alueen silhuettiin ja rantajulkisivuun. Erot ilmenevät myös liittymisessä Kruunuvuorenrannan kaupunkirakenteeseen ja alueiden välisen nivelkohdan muotoilussa. Lisäksi rannan puistoalueen ja korttelirakenteen käsittely sekä alueen sisäisen vesiaiheen ja venesataman sijoittuminen poikkeavat ehdotuksissa.

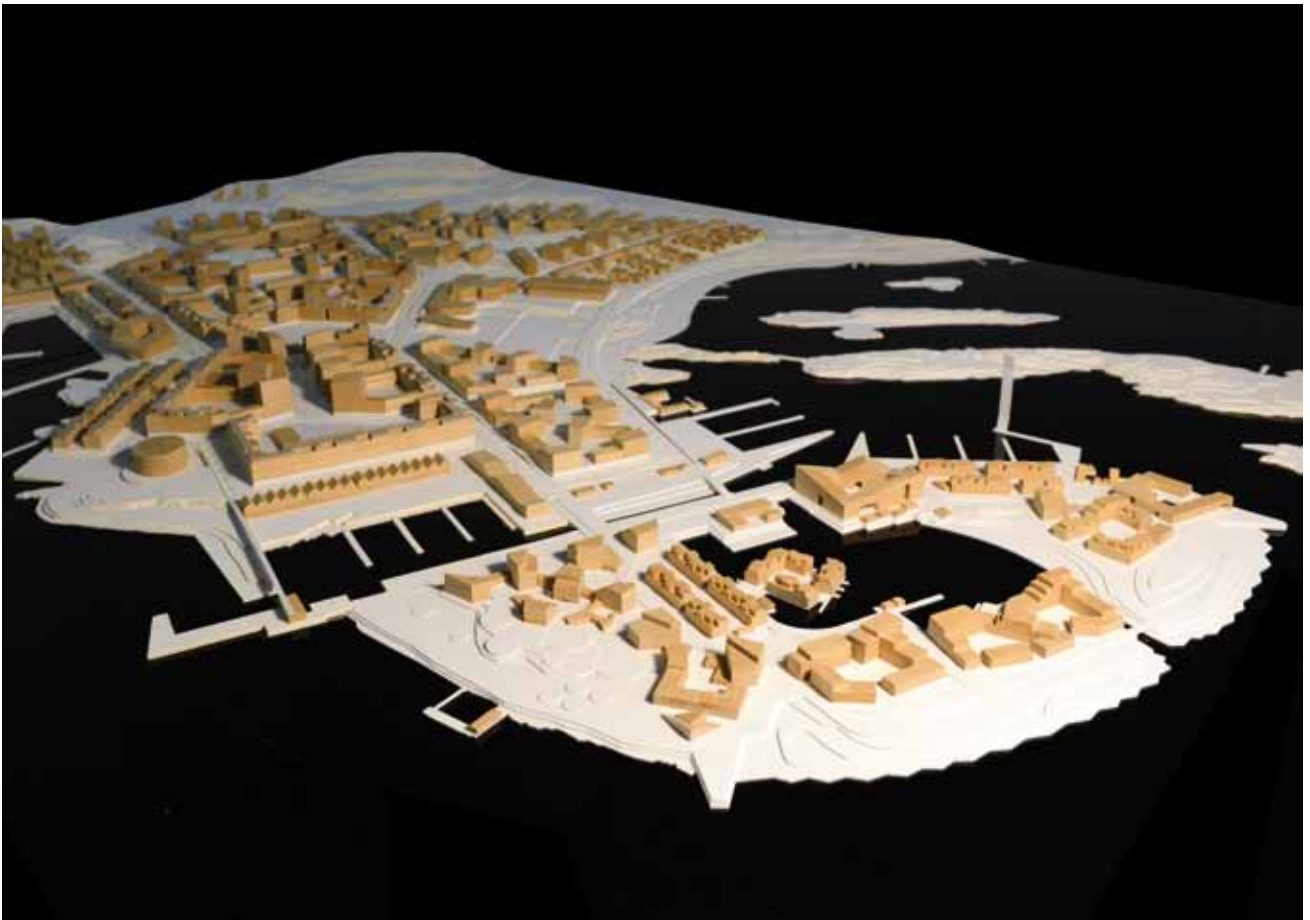
Lähes kaikissa kilpailutöissä on noudatettu ja edelleen kehitelty osayleiskaavassa ollutta kaupunkirakenteellista lähtökohtaa jossa alueen rakentamisen korkeus laskee länsirannalta itärannalle. Poikkeuksena on ehdotus "Kruunulinna" jossa kor-

keimmat rakennukset on sijoitettu pohjoisrannalle rajaamaan venesatamaa sekä ehdotus "Koirasaaret 1:1:1" jossa ei ole selkeää osa-alueellista korkeusmittakaavaa vaan rakennuskorkeuden vaihtelu tapahtuu korttelitasolla.

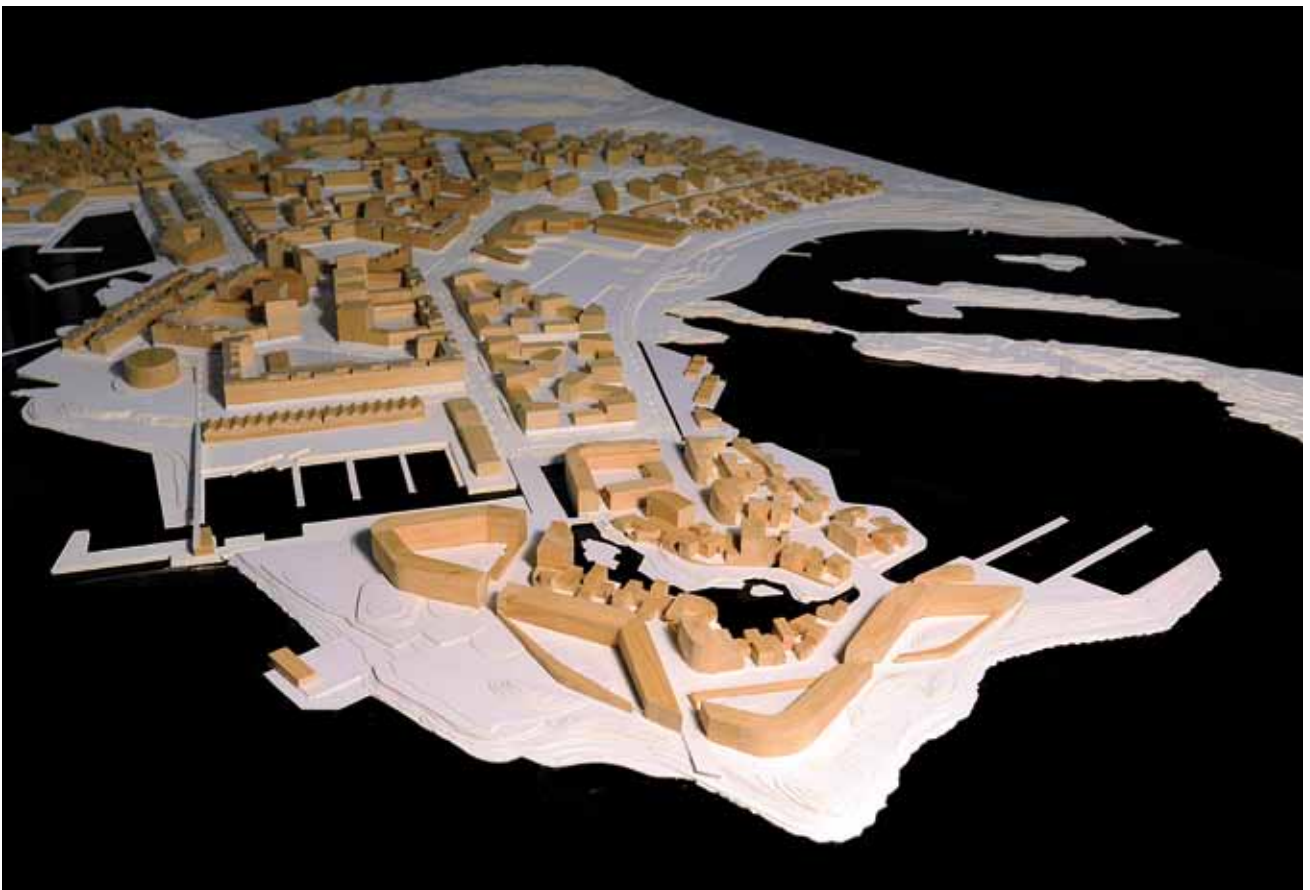
Useimmissa kilpailutöissä on esitetty länsirannalle korttelirakenne, joka muodostaa eheän kokonaisuuden ja aluejulkisivun. Ehdotuksissa "Kruuna" ja "Kruunulinna" länsirannan korttelirakenne on nauhamainen. Ehdotuksessa "Kruuna" vallikortteliksi nimetty kortteli polveilee myös kerskorkeuden suhteen ja siihen on muodostettu selkeitä katkoja tärkeiden näkymäakseleiden kohdalle alueen sisältä. Ehdotuksessa "Kruunulinna" kortteli on tasakorkuinen ja muodostaa selkeän viitteen Suomenlinnan vallirakennuksiin. Ehdotuksessa "Merelle" yhtenäinen aluejulkisivu hahmottuu toistuvan viisikulmaisen atriumkorttelityypin kautta. Ehdotuksessa "Getst1D" korttelirakenne on viuhkamainen ja suuret porrastuvat rakennukset avautuvat suurmaisemaan. Ehdotuksessa "Koirasaaret 1:1:1" alueen

Ehdotus "Getst1D!"

Ehdotus "Koirasaaret 1:1:1"

Ehdotus "Kruuna"

julkisivu muodostuu yksittäisten kortteleiden kautta. Länsirannalle on kaikissa kilpailutöissä esitetty yhtenä kilpailun lähtökohtana ollut vallipuisto jonka käsittelyssä on erityisiä ansioita ehdotuksissa "Kruuna" ja "Merelle".

Kilpailualueen suhdetta muuhun Kruunuvuorenrantaan on käsitelty eri tavoin. Ehdotuksissa "Merelle" ja "Kruunulinna" Koirasaaret hahmottuu selkeästi saarimaisena omana kokonaisuutena joka on erotettu pohjoispuolen kaupunkirakenteesta leveällä vesiaiheella. Ehdotuksessa "Koirasaaret 1:1:1" alue on erotettu kapealla kanavalla jonka molemmiin puoliin on suurikokoiset toriaukiot. Ehdotuksessa "Getst1D" Koirasaarien kaupunkirakenne kasvaa kiinni pohjoispuolen itärannan kortteleihin vaikkakin muodostaa hyvin erilaisen typologian. Myös ehdotuksessa "Kruuna" alueiden välissä kulkee kapea kanava, joka eteläpuolella rajautuu osittain suoraan rakennuksiin.

Myös alueen sisäisten kanavien ja vesiaiheiden käsittely ja koko vaihtelivat paljon. Ehdotuksessa "Koirasaaret 1:1:1" koko ehdotuksen kantava idea on suurehkon sisäisen lahden ympärille kiertävä vapaamuotoinen korttelirakenne. Ehdotuksissa "Kruuna" ja "Kruunulinna" on suunnittelualue jaettu kahteen osaan kanavalla, joka ehdotuksessa "Kruunulinna" on tiukasti rakennuksilla rajattu kun taas ehdotuksessa "Kruuna" kanava on toiselta puolelta rakennettu ja toiselta puolelta käsitelty luonnonmukaisena säilyttäen nykyisen luodot osana vesiaihetta. Ehdotuksessa "Merelle" vesiaiheet on tuotu pistomaisina kanavina pientalokortteleiden väliin. Ehdotuksessa "Getst1D" itärannan pistetalo-kortteli rakenteen läpi on esitetty luonnonmukainen kanava.

Ehdotuksessa "Getst1D" venesatama on sijoitettu Haakoninlahden päähän jossa se avautuu

aallonmurtajan ylitse suurmaisemaan. Ehdotuksissa "Koirasaaret 1:1:1", "Merelle" ja "Kruuna" venesatama aukeaa kilpailualueen itäpuoleisille luodoille ja liittyy luontevaksi osaksi Kruunuvuorenrannan itärannan virkistysvyöhykettä kun taas "Kruunulinna" se on onnistuneesti, joskin alimitoitettuna, sijoitettu jatkamaan merellisen tukikohdan satamaltaan luomaan kaupunkirakenteellista katkoa.

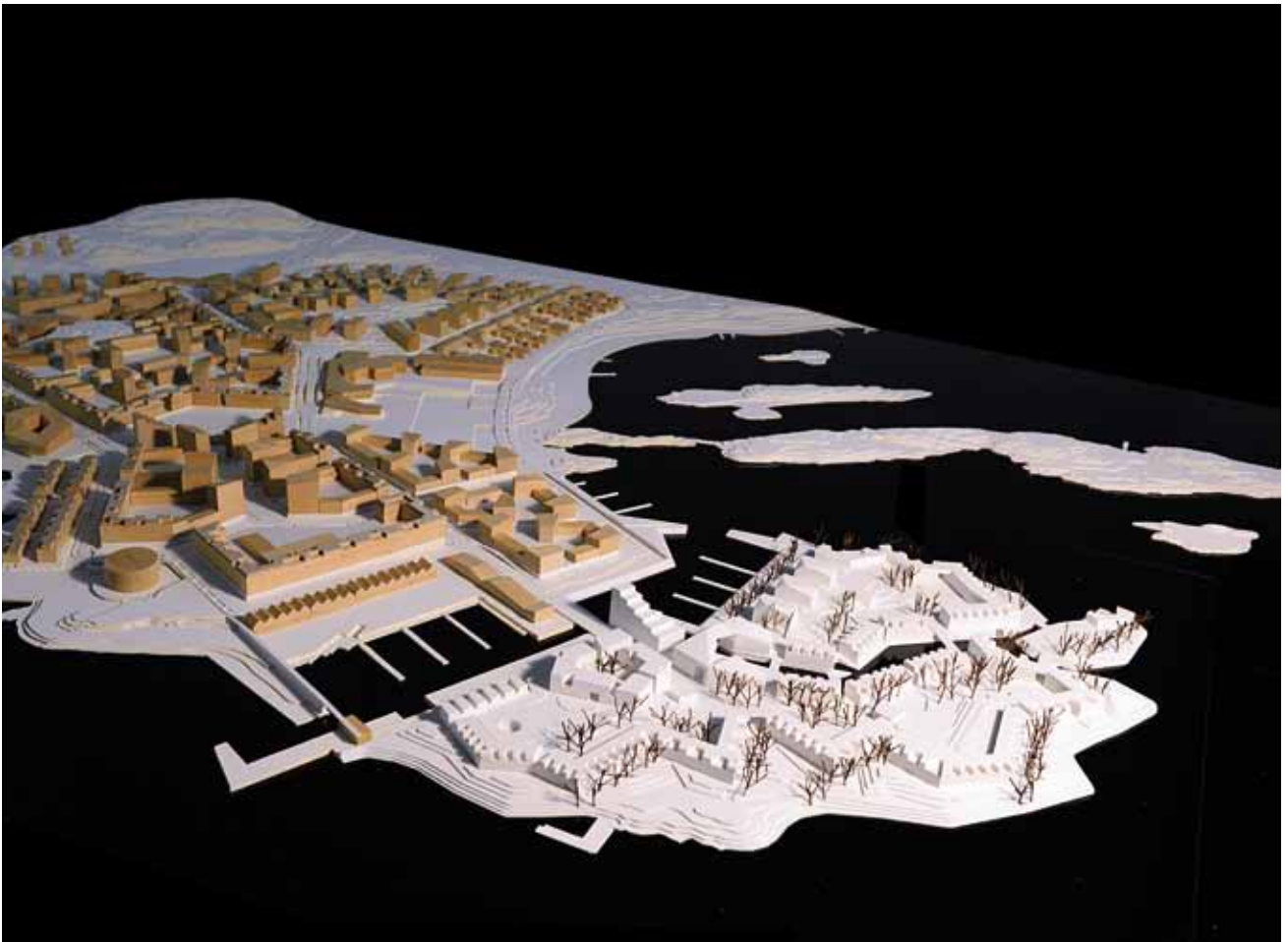
Kilpailun lähtökohdissa ideatasolla mainittu "erityinen asuinrakennus" on neljässä kilpailutyössä ("Kruuna", "Kruunulinna", "Merelle" ja Koirasaaret 1:1:1") sijoitettu alueen pohjoisosaan. Erityisen onnistuneesti se on sijoitettu ehdotuksessa "Merelle", jossa pilareille nostettu rakennus jäsentää kaupunkirakenteen taitekohtaa. Tosin rakennuksen toteuttavuus herättää kysymyksiä.

Koirasaarien ajoneuvo liikenne syötetään yhden sillan kautta kaikissa ehdotuksissa lukuun ottamatta "Kruunaa". Pääkatu tekee lenkin kaikissa paitsi ehdotuksessa "Getst1D" jossa se päättyy satama poukamaan. Ehdotuksessa "Kruunulinna" katu on esitetty pihakatumaisena.

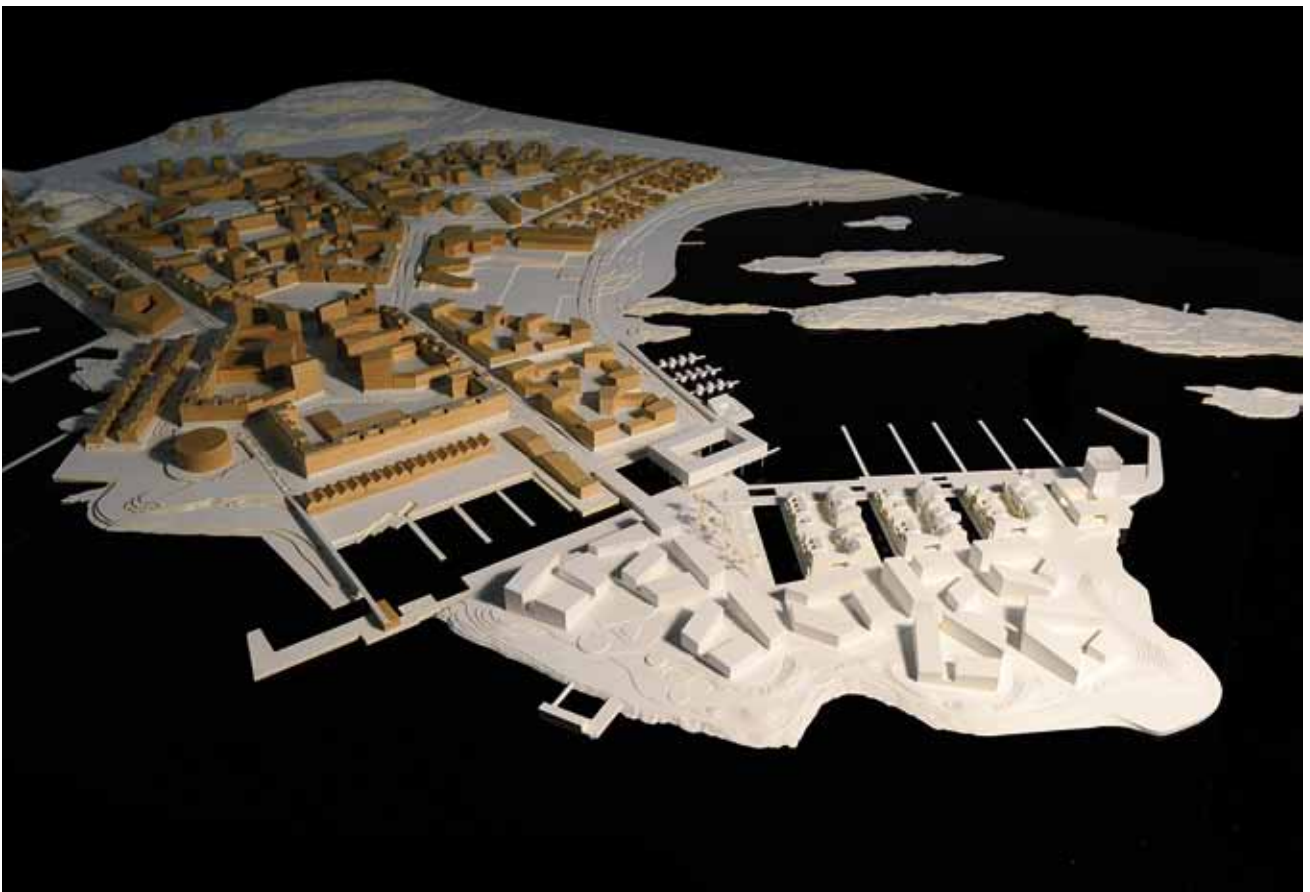
Yleisesti arvioiden kilpailuehdotuksista aiheutuvat kustannukset ovat jaettavissa kaupungille ja tonteille kohdistuvien kustannusten kesken. Pääasiallisesti ehdotusten kustannukset muodostuvat täyttö – ja rantarakentamisesta, puistoalueista sekä katurakentamisesta. Osa kaupungille kohdistuvista kustannuksista tultaneen kohdistamaan koko Kruunuvuoren alueelle, eikä kustannusten muodostuminen siten kohdistu ja rasita ehdotusta itsessään. Tällaisesta voidaan mainita esimerkiksi koko aluetta palveleva venesatama. Kilpailuehdotusten kokonaiskustannukset ovat yleisesti todettavissa kalliiksi. Ottaen huomioon jatkosuunnittelun mahdollisuudet on alueesta mahdollista saada toteutettava ja kokonaistaloudellisempi.

Kruunuvuorenrannasta Suomenlinnaan päin avautuva saaristomaisema

Ehdotus "Kruunulinna"

Ehdotus "Merelle"

Ehdotuskohtainen arvostelu

Ehdotuksen “Getst1D!” arvostelu

Suunnitelma esittää arkkitehtonisesti uljaan ja tinki-mättömän ratkaisumallin Koirasaarten maankäytön ratkaisemiseksi. Alue jakaantuu luonteeltaan kah-teen vastakohtaiseen osa-alueeseen. Länsipuolelle sijoittuva viuhkamainen lamellirakennusten sarja nousee kiilamaisesti läheltä vedenrajaa ja kasvaa kieltämättä komeaksi ja mieleenpainuvaksi arkki-tehtoniseksi kokonaisuudeksi. Viherkattoisena se ei kuitenkaan sorru itseriittoisuuteen vaan maas-toutuu merelliseen kaukomaisemaan. Itäpuolelle saarta kehitelty pisterasterimainen ja sykkivä nop-patalojen muodostama asuinalue on luonteeltaan kokeellinen ja hauska uudentyypinen. Kokonai-suuden kiistattomasta komeudesta ja uutuusarvos-ta huolimatta se jää jossakin määrin yksiulotteiseksi eikä rakenteena tue parhaalla mahdollisella tavalla urbaanin ja monipuolisen elämän syntymistä.

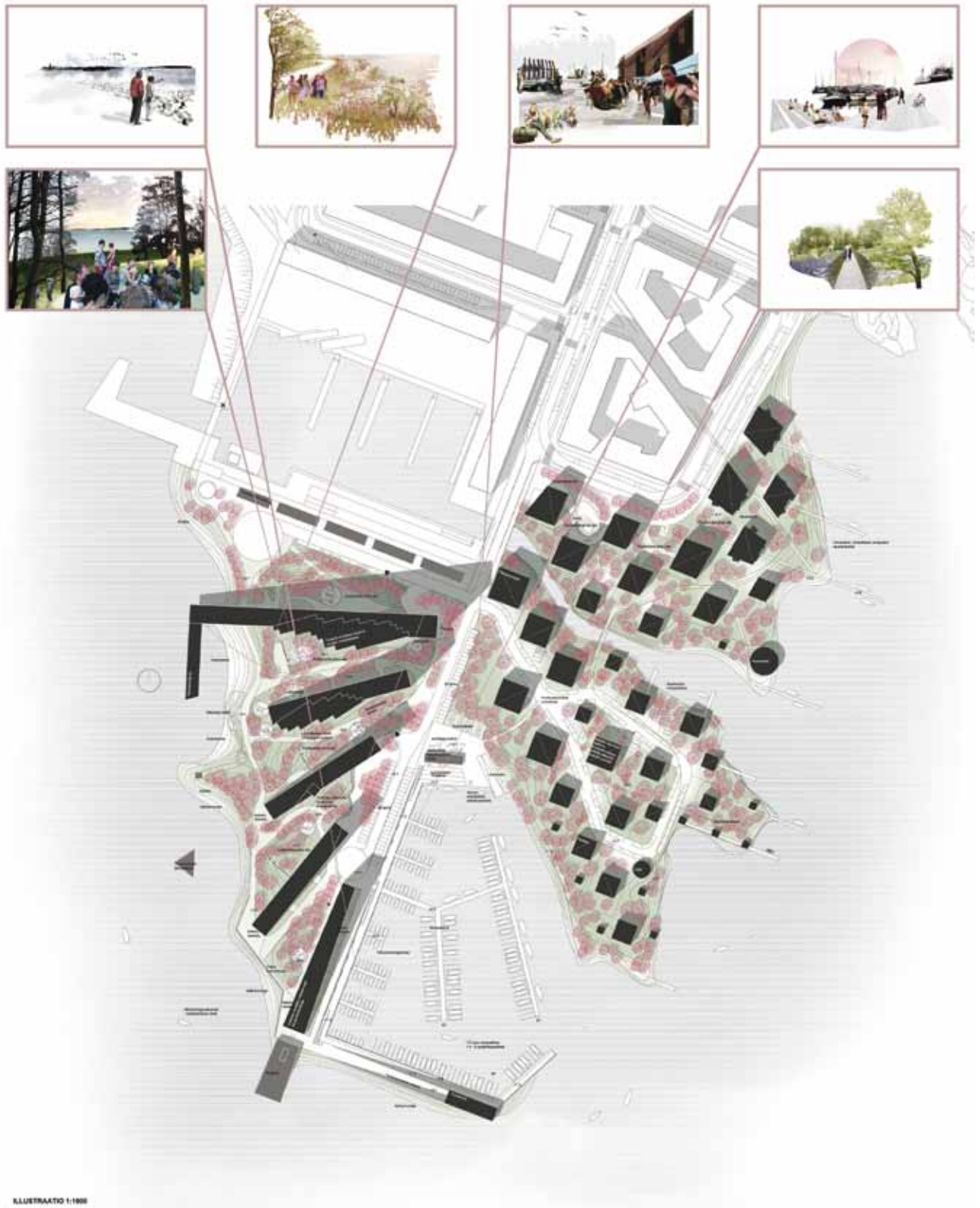
Saapuminen Koirasaarille on luonteeltaan monumentaalinen. Haakoninlahdenkatu on jatkettu suorana avautumaan kohti Kustaanmiekkää. Ehdo-tuksen poikkeavasti sijoitettu satama aukeaa lähes välittömästi kadun itäpuolella ja synnyttää eri mit-takaavaisen toiminnallisen kokonaisuuden marina-aukioineen ja aurinkoportaineen. Ehkä hiukan yllät-täen kerrostalolamellien pihat on nostettu kerrosta

ylemmäs kaduntasosta jolloin visuaalinen yhteys kadulta merelle jää pelkän päätyräkymän varaan. Kompensaationa tosin on esitetty vapaamuotoisesti muotoiltu jalustarakenne joka sisältää kaupallisia ja yhteistiloja sisältäen mm. kaksikerroksisen ravinto-lan. Kaduntaso ulkoterasseineen jää melko varjoi-saksi aamupäivää lukuun ottamatta ja sen todelli-nen luonne talvituiskussa voi olla hyytävämpi kuin perspektiivikuivissa.

Kiilamaiset lamellitalot sisältävät jännit-tävän metamorfoosin: niiden eteläpuolinen kylki hienontuu massallisesti terassimaiseksi rakenteeksi eteläisimmästä ehjästä rakennuksesta kohti viimeis-tä, pohjoisinta. Kunnianhimoisen ajatuksen käytän-nön toteutus, huomioon ottaen toteutusmuodot ja vaiheittain rakentaminen, voi olla realismin ulkopuo-lella. Pohjoisimman lamellin leveimmät runkosy-vyydet voivat synnyttää hankalasti hyödynnettävää tehotonta tilaa vaikka tekijän todistusaineistossa jossain määrin ratkaisuja esitetäänkin. Pohjoisim-man lamellin leijaileva saunasiipi on huikea yksityis-kohta. Tässä saunomiskokemus on intiimin sijasta julkinen tapahtuma.

Saarten itäpuolinen, pääosin keinosaarille toteutettu noppamaisten pienkerrostalojen muo-

dostama kokonaisuus on ajatuksena kehittämisen arvoinen. Vaihteleva nopan koko mahdollistaa runsaan rakennustypologian. Noppien koko vaihtelee pohjoisen 4-5 kerroksisista pienkerrostaloista etelän matalampien kytkettyjen talojen ja erillispientalojen kautta rannan sauna- ja kesämökkivajoihin. Erityisesti käsivaraluonnoksissa havainnollistettu 8 asunnon tyyppi, jossa kaikista asunnoista on runsaat avautumissuunnat on varsin mielenkiintoinen asuntotypologian kannalta. Visualisoinneissa esitetty noppitalojen leikkisä värisiirtymä tarjoaisi rakennusten toteutukselle poikkeavan värikonseptin.

Sataman sijainti on kilpailutarjonnassa poikkeava. Sen sijoittelu näin keskeisesti leimaa koko Koirasaarten aluetta mutta on ajatuksena ja mitoitukseltaan mahdollinen. Kelluvien laiturien sommittelu viuhkamaisesti muodostaa vastaparin lamellitalojen sommitteluperiaatteelle. Sataman sijoitus näin avoimena ja keskeisesti ei mahdollista luontevasti jatkuvaa kevyenliikenteen reitistöä saarten ympäri.

Suhteessa yleiskaavaan lamellirakennukset sijoittuvat varsin länteen, lähes kiinni rantaviivaan. Pohjoisin lamelli katkaisee voimakkaasti pohjois-etelä-suuntaisen rantaviivan jatkuvuuden mitä ei ole pidetty onnistuneena yksityiskohtana. Ehdotuksen tiestö on toteutettu varsin ekonomisesti. Noppataloalueella tiestön konventionaalinen sijoitus ja muotoilu syövät rakennusten sijoittelun ennakkoluulottomuutta.

Ehdotus on arkkitehtonisesti kunnianhimoinen ja omista lähtökohdistaan varsin laadukas mutta sen ratkaisuperiaatteet eivät tunnu kasvavan juuri tästä paikasta ja sen olosuhteista. Kiilamaisten lamellirakennusten synnyttämiä todellisia tuuliolosuhteita on pohdittu tuomaristossa vaikka kilpailija esittääkin rakennusten kiilamaisen muodon vähentävän tuulihaittoja. Samoin kiilamaisen kokonaisuusommitelman toiminnallisen ja visuaalisen fokuksipiteen puuttuminen on puhuttanut.

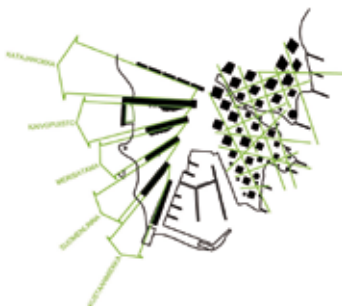
ILTANÄKYMÄ MARINASTA PIENTALOILLE

PIENTALOALUEEN POHJAPIIRROS 1:500

MAISEMA JA PUUSTOMAISSUUS
URBANISMIN LÄHTÖKOHTINA

NÄKYMÄT TALOTYYPPIEN LÄHTÖKOHTINA

SUOJAINEN PIENILMASTO

TUULET OHJAUTUVAT ALUEEN YLI

Ehdotuksen ”Koirasaaret 1:1:1” arvostelu

Ehdotus esittää vision Koirasaarten tulevaisuudesta sosiaalisesti rikkaana uutena kaupunginosana jonka avainsanoja ovat: arkisosaalisuus, itseilmaisuus, typologinen joustavuus ja merellisyys. Tekijän tulo-kulma tehtävän on virkistävän poikkeava normaaliin hierarkkiseen kaupunkisuunnitteluperinteeseen verrattuna. Nyt lähestytään ruohonjuuritasolta ylöspäin eikä päinvastoin. Ehdotusta leimaa elämyksellisyys ja ehkäpä romanttinen tulevaisuudenkuva kadotetun kalastajakylän sosiaalisesta aktiivisuudesta. Ehdotettu sisälahti, ”Koirasaarten lahti”, on yhdistävä tekijä toki visuaalisesti mutta käytännössä pahimmillaan toimintoja jopa erottava.

Ehdotuksen ansiot - mutta myös ongelmat - liittyvät sen poikkeavaan lähestymistapaan. Alueen erihenkiset osa-alueet tarjoavat rikkautta ja elämyksiä paikallisesti koettuina, mutta kokoavaa kaupunkikuvallista jäsenystä jää kaipaamaan. Erityisesti Koirasaarten rooli suurmaiseman osana jää hyödyn-tämättä ja alue hahmottuu fragmentaarisesti ja osittain ristiriitaistenkin elementtiensä kollaasina. Tekijän tavoite sosiaalisen yhteenkuuluvuuden synnyttämisestä on erittäin myönteistä, esitetty suunnitelma kaipaisi ehkä kuitenkin vielä selkeämmin erottuvaa fokusaluetta ja rakentamisen keskittämistä. Satama-alueella olisi siihen potentiaalia mutta nyt se jakautuu kahden saaren eri puolille eikä saa tilallista ja toiminnallista tukea hahmotellusta tilarakenteesta.

Rakentamisen osa-alueet sisältävät paljon mielenkiintoisia ajatuksia ja pyrkimys erilaisen rakennustypologioiden monipuoliseen tarjontaan on erittäin kannatettavaa. Koirasaarille saavuttaessa rakentamisen käyntikortin muodostavat ”Portinvartija”-korttelin kaupunkihuvilat vaikuttavat mielenkiintoisilta joskaan merellistä rintamalinjaa tai identiteettiä mereltä käsin ei erityisemmin synny. Esitetyistä osa-alueista poikkeava ja kaupunkikuvallisesti merkittävä on myös ”Kruunu”, jonka

tekijä on ristinyt purjehtija-asunnoiksi. Rakennuksen kattoprofiili on muotoiltu varsin eläväksi ja ilmeeltään mieleenpainuvaksi. Tilarakenteeltaan se edustaa kuitenkin normaalia lamellirakennetta.

Eläytyvien ja hienojen yksityiskohtien joukkoon kuuluvat mm. kaakkoiskulman Kalastajakortteli ja sen viereinen perinteinen kalasatama kytkettyine vajoineen, asuntoveneiden esittäminen sekä sisälahdella että satamaan ja kesämajat lahden rannalla. Esitetty asukastalo voisi saada kokonaisuudessa voimakkaammankin roolin mutta on ajatuksena toki kannatettava. Myös länsipuolisen puistovyöhykkeen ideat puulattiaisesta, entisen öljysäiliön paikalle sijoittuvasta ”tanssisäiliöstä” sekä majakkakahvila ”Bellevuesta” ovat hienoja yksityiskohtia ja kertovat tekijän tavoitteista.

Koirasaarten muotoilu kokonaisuutena on esteettisessä mielessä hieman tasapaksua ja syntynyt pitkälti sisälahden ehdoilla. Maatäyttö on ulotettu varsin pitkälle itään ja kalliisti osittain syvienkin vesialueiden kohdalle. Rantaviiva kaartuu saman säteisenä ja syntyvä rantapuistovyöhyke jatkuu melko tasaleveänä vailla dynaamisia kohokohtia. Liityminen Haakoninlahti II-alueeseen tapahtuu tarpeettoman kapean kanavan välityksellä. On pidetty yleisesti parempana että Koirasaaret erottautuvat selkeästi omaksi osa-alueekseen Kruunuvuorenran-nan rakenteessa.

Ehdotuksen ansiot ovat erityisesti eläytyvässä ruohonjuuritasolta lähtevässä suunnittelu-asenteessa. Näin voitaisiin synnyttää vaihtoehtoista kaupunkirakennetta ja synnyttää mielenkiintoista urbaania elämää. Suunnitelman ongelmat liittyvät rakenteen hajanaisuuteen ja lievään tasapaksuuteen. Myös lahden sisäänpäin kääntynyttä luonnetta on epäilty. Osa rakentamisesta, esimerkiksi sisälahdelle sijoitettu ”Saaristolaiset”-kortteli jäävät käytännössä vaille merellisiä näkymiä mitä tässä paikassa voidaan pitää resurssien tuhlausena.

ALUEJULKISIVUT LÄNTEEN 1:1000

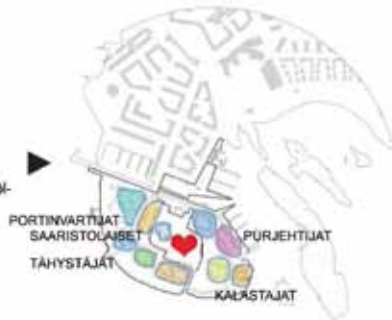
Suunnitelma muodostaa suojaisen poukaman. Koiraasaaret liittyy Kuunuvuorenrantaan julkisen satama-aitaan ja aukion välityksellä.

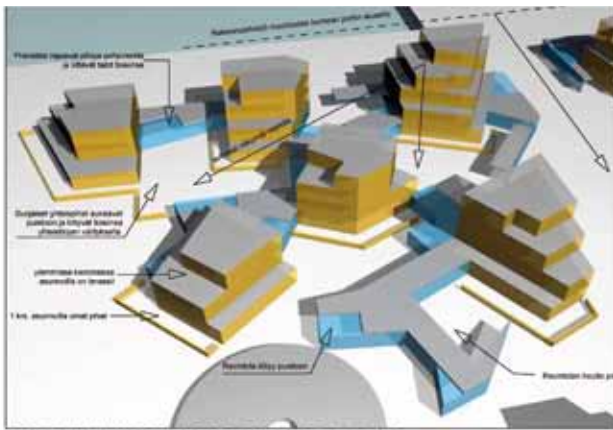

Rantavyöhykkeellä on koko Kruunuvuorenrantaa palvelevia toimintoja.

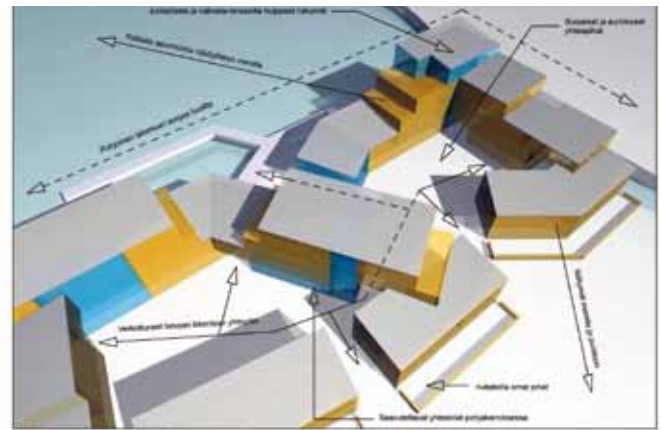

"KOIRASAARTEN LAHTI, on alueen sykkivä sydän, jonka ympärille sijoittuvat identiteettiään erilaiset yhteisölliset asuinkorttelit.

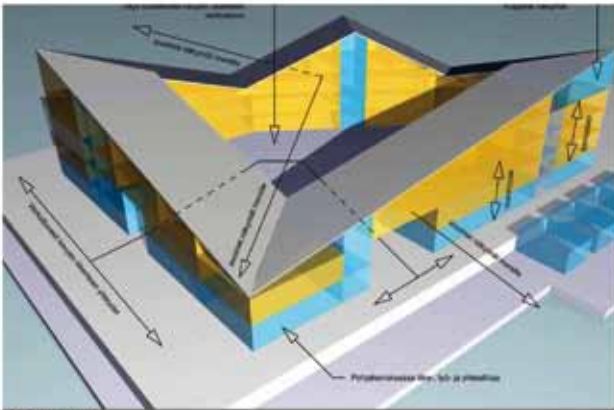

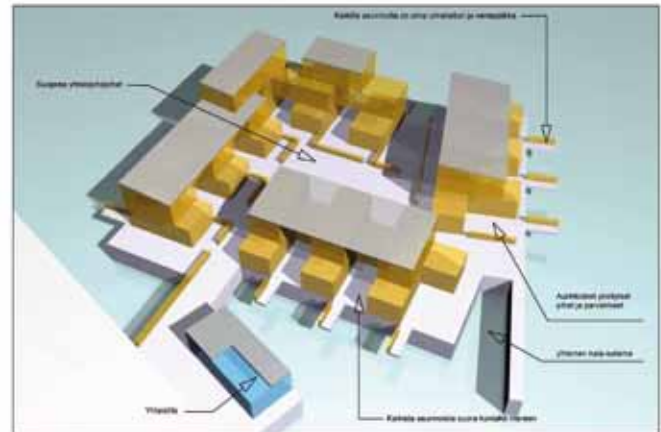
PORTINVARTIJOIDEN KORTTELI

KANAVANVARTIJAT

KRUUNU

SAARISTOLAISET

Ehdotuksen “Kruuna” arvostelu

Tekijä onnistuu yhdistämään paikan vaativat olosuhteet ja suurmaiseman ominaispiirteet intiimiin ja elämykselliseen kaupunkirakenteeseen. Ehdotus avautuu sipulin lailla erilaisiin mittakaavoihin ja vaihteleviin kaupunkitiloihin ja näkymiin. Ehdotusta luonnehtii analyyttinen ja hierarkkinen lähestymistapa yhdistettynä inhimillisyyteen ja paikan hengen ymmärtämiseen.

Tekijä on ratkaissut tehtävän jäsentämällä kilpailualueen kolmeen osa-alueeseen. Kullakin niistä on kokonaisuutta palveleva itsenäinen rooli syntyvässä kaupunkirakenteessa. Uloin ja alueen merellisen julkisivun muodostama osa, Vallikorttelit, synnyttää kokoavan ja aluetta lounais- ja etelätuulta suojaavan nauhamaisen rakenteen. Se kasvaa juurevasti nykyisestä avokallioalueesta ja muodostaa merelliseltä silhuetiltaan mielenkiintoisesti keinvuavaa kaukomaisemaa. Kattomuotojen profilointi kestäisi ehkä hiukan voimakkaampana muotoilua. Vallikorttelien länsipuolisen Vallipuiston käsittely on erittäin eläytyvää ja alueen historiasta ja maisematekijöistä kumpuavaa. Hienoina yksityiskohtina mainittakoon esimerkiksi entisten öljysäiliöiden pohjien hyödyntäminen ja terassiravintolan sijoittuminen palvelemaan synergisesti rantasaunaa. Ulkouima-altaat kylpytynnyreineen ovat hauskoja yksityiskohtia. Istutetut maastokummut muuttuvat asteittain tyrskykallioiksi. Avautuvat rajatut näkymät kaukomaisemaan rytmittävät liikkumista alueella ja ne on harkiten suunnattu. Esimerkiksi pääkadun dramaattinen avaus korkealta mäeltä näköalatasanteineen on kaupunkisuunnittelua parhaimmillaan.

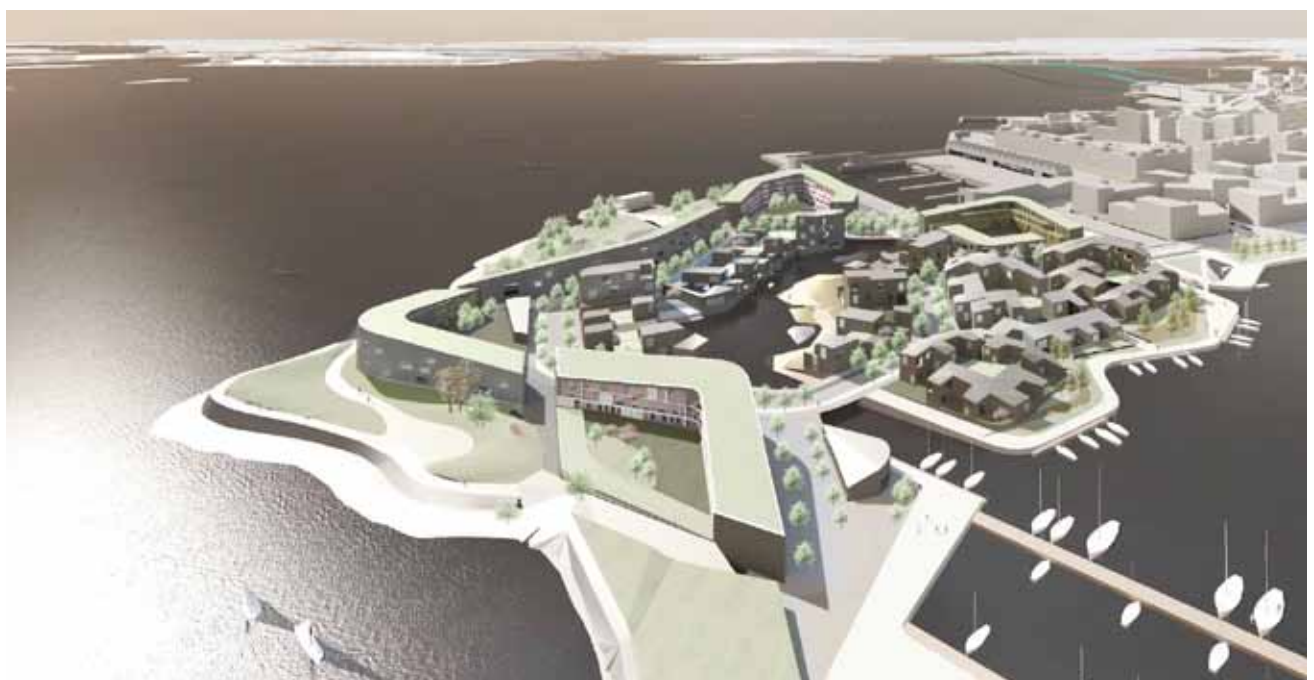
Ehdotuksen erityisansiot liittyvät alueen keskeiseen Kanavakorttelien käsittelyyn. Herkästi muotoillun sisälahden ympärille rakentuva alue on mittakaavaltaan ja käsittelyltään intiimi ja suojaista. Olemassa olevat Koiraluodot on onnistuttu säilyttämään osana kokonaisuutta. Kauniisti mutta jo ehkä liiankin tiiviiksi hahmotellun kanavan vastakkaiset puolet ovat luonteeltaan vastakohtaiset. Rakennetun ja geometrisesti selkeästi rajatun län-

sirannan vastakkainen ilta-aurion puoli on toteutettu aistillisen luonnonmukaisena. Sen kaislikkoon sijoittuvat leveydeltään vaihtelevat laiturit voisivat muodostaa alueelle vetovoimaisen ja omaleimaisen kokoontumispaikan, joka olisi myös talven tuiskuilta suojattu. Veneiden sijoittelu asuntojen yhteyteen, laiturin alle, rakennetun rannan puolella on jännittävä ajatus. Rakennusten massoittelu ja typologia lupaavat erittäin mielenkiintoista uudenkaltaista asuinympäristöä. Ehdotuksessa on sijoitettu alueen hahmottumisen kannalta onnistuneesti korkeampia rakennusmassoja matalampien osien joukkoon. Niin myös täällä: nelikerroksiset osat jäsentävät kaupunkitilaa ja helpottavat orientaatiota alueella. Visualisoinneissa esitetty sisälahden rantamiljöö on miellyttävän elävää ja arkkitehtoniselta otteeltaan sallivaa.

Suunnitelman itäisin osa, Saaristokorttelit, on elävästi suunniteltu ja esitetty mutta on luonteeltaan jo ehkä liiankin pienipiirteistä. Perustamisolosuhteiden kalleuden ja teknistaloudellisten realiteettien takia alue kestäisi ehkä runsaammankin rakentamisen. Sinänsä näin esitetyt kytketyt atriumtalot muodostavat itsenäisesti hahmottuvia eläviä ryppäitä ja niiden väliset tilat muodostavat mielenkiintoisia tilasarjoja ja jatkuvasti muuntuvia näkymiä. Rantaviivan käsittely on elävää ja merenpinnan ja rakentamisen perustason todelliset korkeuserot ymmärtävää. Asukassaunat on ratkaistu onnistuneesti osana Stansvikin rantareittiä. Venesatama on mitoitukseltaan niukka mutta aallonmurtajan osalta tarpeettoman venytetysti sijoitettu suurimpien täyttöalueiden kohdalle. Ajatusta venepaikkojen integroimisesta puiston maastoluiskien suojiin on pidetty hyvänä ja kehityskelpoisena ajatuksena.

Ehdotuksessa Haakoninlahti 2-alueen eteläpuolinen kanavaosuus on ratkaistu tarpeettoman kapeana väylänä. On pidetty parempana että Koirasaaret erottuvat selkeämmin omaksi kokonaisuudekseen. Asukastalo sijoittuu sinänsä hyvin alueiden nivelkohtaan. Merellisen tukikohdan aktivoiminen

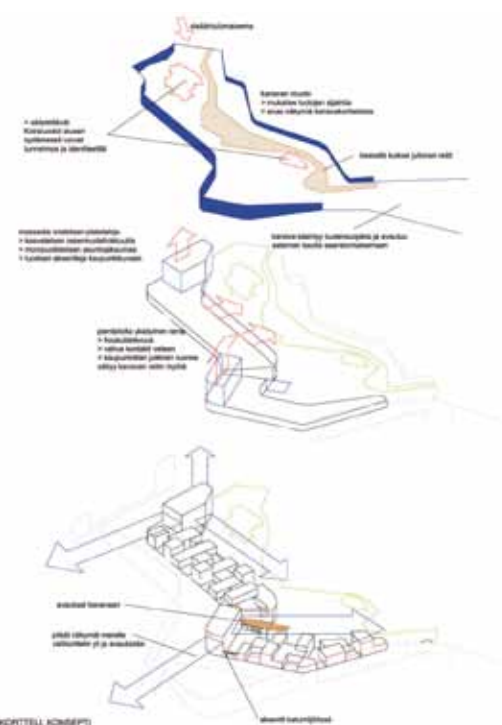
myös sen vastarannalla, Koirasaarien puolella on hyvä ajatus ja tässä myös kauniisti hahmoteltu. Ehdotuksen liikenneratkaistu on toimiva mutta kahden vierekkäisen ajosillan ja -väylän johdosta kalliisti ratkaistu. Tämä on kuitenkin melko helposti korjattavissa.

Suunnitelma on tasapainoinen ja erittäin kehityskelpoinen. Se kasvaa paikastaan luontevaksi ja punnituksi puheenvuoroksi. Juurevuudestaan ja inhimillisyydestään huolimatta ehdotuksessa on runsaasti kunnianhimoa ja uutuusarvoa myös puhtaasti arkkitehtuurin näkökulmasta.

SAARISOTIKORITTE

SAARISTONORTTEL 1 300
MAANRISOKÄMPFGEHTTEIL 1.500
BRANTASO

Ehdotuksen “Kruunulinna” arvostelu

Ehdotus on monessa suhteessa erittäin punnittu ja ammattitaitoinen puheenvuoro vaikeaan tehtävään. Tekijä on inspiroitunut merellisyydestä ja lähialueiden, erityisesti Suomenlinnan rakennusperinteestä ja on onnistuneesti tulkinut sitä tähän paikkaan ja aikaan sopivaksi. Alue on jäsennetty kolmeen itsenäiseksi hahmottuvaan saareen, joita sillat, korttelipihat ja näkymäakselit rytmittävät.

Tekijä on analysoinut syvällisesti alueen maisemaominaisuuksia ja hyödyntänyt löytöjään suunnitelmassa. Erityisesti jääkauden muovaaman kaakkois-luode suuntauksen korostaminen eri mittakaavan aiheistossa on leimaa antavaa ehdotukselle. Työssä on hyvin huomioitu eri etäisyyksien ja näkymäsuuntien erilainen ominaislaatu. Kaukomaisemassa suunniteltu maisemasilhuetti epäilemättä istuisikin erinomaisesti Helsingin merelliseen historialliseen jatkumoon. Jo nimimerkkinsä mukaisesti ehdotuksessa on haettu vahvasti omaa identiteettiä, joka sitoutuu paikkaansa. Tämän tematiikan heijastumaa on eri rakennustypologioiden nimeäminen osittain linnoitusrakentamisen tradition varaan: ehdotuksesta löytyvät historiallisten linnoitusten eri osa-alueet: bastioni, redutti, pooki, satama, kanava ja portti. Kullekin näistä rakentamisen eri tyypeistä on annettu oma troolinsa kokonaisuuden osina. Rakentamisen eri typologioiden yhdistelemisellä onkin päädytty pääosin rikkaaseen lopputulokseen. Ongelmana on ehkä kuitenkin bastioni-rakentamisen ylisuuri osuus kokonaisuudessa varsinkin kun kanavakortteleiden rakentamistapa jatkaa samankaltaisena myös alueen sisäosiin kanaalin varrelle. Myös puhtaasti alueen hahmottumisen ja mittakaavan kannalta bastionimuurin osuus vaikuttaa liioitellulta ja synnyttää lievää monotonisuutta ja mekanistisuutta alueen kokonaisilmeeseen.

Koirasaarten länsipuolinen Vallipuiston alue on käsitelty yhtenäisenä kumpuilevana puistona. Vanhojen öljytankkien pohjat on säilytetty onnis-

tuneesti alueen historian merkkeinä osana piha- ja puistosuunnittelua. Koko läntinen ketjumainen rakennusrintama suuntautuu kohti vallitsevia lounaisuulia suojaamaan alueen sisäosia. Bastionikortteleiden visuaalinen ilme – jyrkät kivirakenteinen kaksikerroksinen jalustaosa synnyttää visuaalisesti ja symbolitasolla turvallisuuden tunnetta ja muodostaa yhtenäisen horisontaalisen jalustaosan koko alueen rakenteelle. Bastionimuurin yläpuolinen rakentaminen voisi olla ilmeeltään vaihtelevampaakin ja kestäisi ehkä myös korkeampia ja laajempia osia. Ehdotus on tältä osin kehityskelpoinen.

Redutti yhdessä Pooki-majakkarakennuksen kanssa muodostaa ilmeikkään ja määrätietoisen portin alueelle pohjoisesta saavuttaessa. Pookin kattokerrokseen sijoitettu näköalaravintola olisi epäilemättä alueen asukkaita houkutteleva kuhinakeskus. Pian sillan ylityksen jälkeen avautuva kanaalinäkymä porttirakennuksen läpi on hienosti kehitelty kaupunkirakennustaiteellinen yksityiskohta alueen dramaturgiassa. Haakoninlahdenkadun pääty näkymä avautuvine porttirakennuksineen on niin ikään hienosti punnittu mutta ei saa tukea puiston tai rakennusten toiminnallisesta sisällöstä. Ehdotuksen Satamakorttelit on jämäkästi ratkaistu. Koko satama-alue kauniisti ja määrätietoisesti muotoiltuine rantavyöhykkeineen ja laitureineen on ehkä kilpailun parhaiten ratkaistu. Koirasaaret irtoavat toivotulla tavalla selkeästi omaksi kokonaisuudekseen ja itä-länsisuuntainen vesialue muodostaa mielenkiintoisen satamavyöhykkeen ja eteläisen Kruunuvuoren toiminnallisen keskittymän.

Liikenne on ehdotuksessa erittäin ekonomisesti ja perustellusti ratkaistu. Se korostaa alueen autottomuutta. Huolto- ja pelastustieväylät saavat riittävän ja elävästi hahmotellun muotonsa alueen laajojen korttelipihojen sisällä. Suuri osa pihoista on vääjäämättä autohallien kansirakennelmien päällä mutta hyvin maastoutettuina. Kanaalin varren

rakentaminen on erittäin esteettistä ja tyylikästä, toisaalta rakentamisen samankaltaisuus veden molemmin puolin ei välttämättä ole kollektiivisuuden kannalta optimaalisin ratkaisu vaan tilan luonne jää melko yksityiseksi.

Keskustelua on herättänyt ehdotuksen laajojen korttelipihojen mittakaava. On pohdittu sitä riittääkö matala ja väljä asuminen täyttämään pihoja toivotulla kaupunkielämällä myös talvituiskujen aikaan vai kääntyykö pihojen tilallinen avaruus

itseään vastaan - kohti lähiömäisyyttä. Toisaalta Suomenlinnan esimerkki samankaltaisesta tilarakenteesta todistaa sen elinvoimaisuudesta.

Ehdotus on komeasti ja huolella laadittu. Syntyvä kaupunkirakenne olisi epäilemättä ainutkertainen mutta silti Helsingin merelliseen historiaan hienosti linkittyvä. Ratkaisun teknistaloudellinen hallinta kertoo tekijän ammattitaidosta, mutta ehkä ripaus lisää elämyksellisyyttä ehdotuksessa ei olisi ollut haitaksi.

Ehdotuksen “Merelle” arvostelu

Suunnitelma esittää määrätietoisien konseptin Koirasaarten maankäytön ratkaisemiseksi ja se sisältää runsaasti mielenkiintoisia ja korkeatasoisia ainesosia. Ehdotuksen lähtökohdat ovat paikan erityisluonteeseen perustuvia mutta ehkä vielä enemmän kunnianhimoisen arkkitehtuurin yleisemmistä lähtökohdista kasvavia. Tekijä on jäsentänyt alueen selkeiksi ja toisistaan poikkeaviksi osa-alueiksi joiden yhteyteen on luontevasti liitetty rakentamisen eri typologioiden tutkimustyötä ja uusien asumismallien etsintää. Erityisesti Vallikorttelien viisikulmaisten minikortteleiden arkkitehtoninen uutuusarvo on suurta luokkaa mutta niiden optimaalista sijaintia juuri näissä maisemallisissa olosuhteissa on tuomaristossa kyseenalaistettu.

Ehdotuksessa Koirasaaret on harkitusti irrotettu vesiaiheiden välityksellä selkeästi hahmotuvaksi omaksi kokonaisuudekseen. Saapumisesta sillan yli on onnistuttu tekemään mieleenpainuva kokemus. Vesipihan sisältävä maamerkkimäinen umpikortteli synnyttää saavuttaessa korkeat odotukset alueen laatutason suhteen ja ne pääosin myös lunastetaan. Alueen avaava kiilamainen puistikko on miellyttävä yllätys mutta voisi olla ehkä tilallisesti kiinteämpi ja luonteeltaan urbaanimpi Haakoninlahti II:n ja Koirasaarten alueiden yhteinen kohtauspaikka. Haakoninlahdenkadun päätynäykänä on harkittu tiukka rajausta kohti Suomenlinnaa.

Vallikortteleiden käsittely on erittäin mielenkiintoista ja elävää, tosin ne levittäytyvät jo varsin laajalle alueelle pohjakuvioiltaan samankokoisina ja monotoniana uhmaten. Ehkäpä korttelikoon lievä muuntelu olisi voinut synnyttää vieläkin mielenkiintoisempaa kaupunkitilallista sykettä. Tekijä on tietoinen mallin sisäänrakennetusta ongelmasta: huolimatta avautuvista päädyistään ja harkituista näkemäaukoistaan väijäämättä suuri osa asunnoista katsoo ainakin osittain naapuriaan. Kontrasti vaalean sisäpihan ja ulkopinnan välillä toimii hienosti ja

suurmaisemassa viherkattojen polveilu linkittyy tekijän tarkoittamalla tavalla onnistuneesti osaksi saariston suurmaisemaa. Autopaikkojen sijoitus korttelin pihan alle on luonteva ratkaisu, se myös nostaa pihan maisemien kannalta otollisesti ylemmäksi ja osaksi rakennettua maailmaa.

Vallikortteleiden ominaisluonne voisi toimia vielä paremmin urbaanimmassa ympäristössä jossa lievä sisäänpäinkääntyneisyys ei ole ristiriidassa huikeiden maisemaolosuhteiden kanssa.

Satamakorttelit tuovat kokonaisuuteen mukavaa vilkkautta ja mittakaavallista kontrastia. Ratkaisu on tältä osin ryhdikäs mutta silti elävä. Vaarana on asuntojen ja pihojen liiallinen yksityistyminen. Rakentamisen maantason ja kanaalin välinen korkeusero voi käytännössä olla kuilumaisen suuri ja veden positiivinen läsnäolo asumisen kannalta piilossa. Veden vaihtumiseen kanavissa on esitetty uskottavia ja rakennusten energianhallintaan liittyviä mielenkiintoisia ratkaisumalleja. Satamakorttelit liittyvät suurmaisemassa mittakaavaltaan hyvin pienipiirteiseen koilliseen saaristomaisemaan.

Satama on erinomaisesti ja realistisesti ratkaistu. Mitoitus on oikeaan osunutta ja leikkausmuodoissa on huomioitu hyvin rannan porrastuva ominaisluonne. Autopaikat / venepaikat maanpäällisesti ratkaistuina jäävät harkitusti piiloon satamakorttelien kannalta. Alueen kaakkoiskulman majakkakortteli on onnistunut lisä koko Kruunuvooren rannan visuaalisessa ja toiminnallisessa kokonaisuudessa. Se asettuu osaksi alueen säännönmukaisin etäisyyksin sijoiteltuja huomiorakennuksia ja päättää määrätietoisesti ihmisen toimet luonnon maisemassa.

Puistosuunnittelu on ehdotuksessa erittäin korkeatasoista ja eläytyvää. Rantaviivan käsittelyssä on hienosti huomioitu luonnonmukaisen ja rakennetun reunan olemus. Kunnianhimoisesta ja eläytyvästä asenteesta kertoo mm. alueen eteläkärkeen

sijoitettu tyrskypuisto, jossa luonnon meren voimat saatetaan näkyviksi ja koettaviksi. Tosin betonikan-
nen kestävyys joutuisi rakennusteknisesti todelli-
seen veden ja jään testiin.

Ehdotus on kauttaaltaan erittäin korkeata-
soinen ja laadukkaasti esitetty. Visualisoinnit syn-

tyvästä arkkitehtuurista ovat lupauksia herättäviä.
Myös ehdotuksen teknistaloudellinen harkinta,
meren täytöt ja infrastuktuuri ovat ammattimaisesti
otettu huomioon. Laadukas ehdotus ei kuitenkaan
täysin hyödynnä maiseman poikkeuksellisuutta.

NÄKYMÄ TYRSKYPUISTOSTA

NÄKYMÄ LÄNSIRANNAN POUKAMASTA

SATAMAKORTTELIT

VALLIKORTTELIT

Kilpailun ratkaisu ja suositus jatkotoimenpiteiksi

Kilpailun ratkaisu

Palkintolautakunta totesi ehdotuksia vertailtuaan ehdotuksen ”Kruuna” täyttävän parhaiten kilpailuohjelman tavoitteet ja päätti yksimielisesti asettaa sen ensimmäiselle sijalle. Muita ehdotuksia ei asetettu paremmuusjärjestykseen.

Lähtökohtia jatkekehittämiseen

-Koirasaaret tulisi hahmottaa selkeämmin Haakoninlahti II:n alueesta erottuvaksi kokonaisuudekseen leveämmällä, merellisen tukikohdan alueelta jatkuvalla vesiaiheella.

-Jatkosuunnittelussa tulisi kehittää kyseistä, Haakoninlahti II:n ja Koirasaarien välistä toiminnallista vyöhykettä eteläisen Kruunuvuorenrannan kohtauspaikaksi.

-Liikenneverkkoa tulisi kehittää siten, että siltojen määrää voidaan vähentää.

-Venesatamalle tulee tutkia vaihtoehtoisia sijaintipaikkoja lähinnä alueen itäreunalle.

-Koko alueella rakennusten tulee olla vähintään kaksikerroksisia. Pienemmän saaren maankäyttöä tulisi tehostaa. Saaren muotoa tulee työstää mm. venesataman sijoittelun ja kaupunkirakenteellisen katkon tuomista lähtökohdista.

Kruunuvuorenranta ja Koirasaaret Suomenlinnan laualta nähtynä.

Pöytäkirjan allekirjoitus

Helsingissä 28.11.2012

Tuomas Rajajärvi

Virastopäällikkö
Kaupunkisuunnitteluvirasto

Riitta Jalkanen

Projektipäällikkö
Kaupunkisuunnitteluvirasto

Tyko Saarikko

Arkkitehti
Kaupunkisuunnitteluvirasto

Jari Tirkkonen

Projektinjohtaja
Talous- ja suunnittelukeskus

Juhani Tuuttila

Osastopäällikkö
Kiinteistövirasto

Pekka Saarinen

Tonttiasiamies
Kiinteistövirasto

Matti Paatero

Rakennuttamispäällikkö
St1 Oy

Pentti Kareoja

Arkkitehti
Kilpailijoiden nimeämä jäsen

Miika Vuoristo

Kilpailun sihteeri
Kaupunkisuunnitteluvirasto

Nimikuorten avaaminen

Kilpailun voittaja:

Nimimerkki ”Kruuna”

Serum arkkitehdit Oy (tekijänoikeus)

Sami Heikkinen, arkkitehti SAFA
Vesa Humalisto, arkkitehti SAFA
Antti-Markus Lehto, arkkitehti SAFA
Avustajat:
Veronika Hudeckova, ark. yo
Maarit Virkkunen, arkkitehti SAFA

Loci maisema-arkkitehdit Oy (tekijänoikeus maisema-arkkitehtuuri)

Teresa Rönkä, maisema-arkkitehti
Milla Hakari, maisema-arkkitehti
Avustajat:
Tuomo Ranto, maisema-arkkitehti yo.
Sanni Aalto, maisema-arkkitehti yo.

Ramboll Finland

Heimo Keskiäari, DI

Muut ehdotukset aakkosjärjestyksessä:

Nimimerkki ”Getst1D!”

Arkkitehtitoimisto ALA Oy

Juho Grönholm, arkkitehti SAFA
Antti Nousjoki, arkkitehti SAFA
Janne Teräsvirta, arkkitehti SAFA
Samuli Woolston, arkkitehti SAFA
Avustajat:
Julius Kekoni, arkkitehti SAFA
Vladimir Ilic, arkkitehti
Auvo Lindroos, arkkitehti SAFA
Erica Österlund, arkkitehti SAFA
Martin Allen, arkkitehti yo.
Beatriz Zurdo, arkkitehti yo.

Ma-Su Planning

Malin Blomqvist, maisema-arkkitehti MARK, MLD, osakas
Rosa Honkanen, maisema-arkkitehti yo.
Mille Muurbech, maisema-arkkitehti yo.

Trafix

Esa Karvonen, DI

Nimimerkki ”Koirasaaret 1:1:1”

SLA

Mette Skjold, Arkkitehti MAA
Ulla Hornsyld, Maisema-arkkitehti MDL
Avustajat:
Kristina Madsen
Sebastian Andersen

Arkkitehtitoimisto Kristina Karlsson

Kristina Karlsson, arkkitehti SAFA

MH Arkkitehdit

Markku Hedman, Arkkitehti SAFA

Arkitektstudio 3D

Paulina Koskinen Tonboe, arkkitehti SAFA, MAA

Trafix Oy

Esa Karvonen, DI
Juho Kero, AMK ins
Nora Kumpulainen, AMK ins

Nimimerkki ”Kruunulinna”

Tekijät:

Arkkitehtuuritoimisto B&M Oy
Loci maisema-arkkitehdit Oy
Trafix Oy

Arkkitehtuuritoimisto B&M Oy

Teemu Seppänen, arkkitehti SAFA
Matti Jääskö, arkkitehti yo.
Jussi Murole, prof.ma, arkkitehti SAFA
Nikolai Rautio, arkkitehti yo.
Juho Manka, arkkitehti SAFA
Grete Terho, arkkitehti yo.

Loci maisema-arkkitehdit Oy

Krista Muurinen, maisema-arkkitehti MARK
Emilia Weckman, maisema-arkkitehti MARK
Mikko Vekkeli, maisema-arkkitehti yo.

Trafix Oy

Jouni Ikäheimo

Plenoismalli

Jaakko Heliövaara

Nimimerkki ”Merelle”

Anttinen Oiva Arkkitehdit Oy (tekijänoikeus)

Selina Anttinen
Vesa Oiva
Joakim Breitenstein
Tomi Itäniemi
Jussi Kalliopuska
Kaisa Lintula

MASU Planning

Sune Oslev
Rosa Honkanen
Mille Muurbech

Trafix Oy

Harri Haantio

Sipti Oy

Ossi Rintala

Pienoismalli

Klaus Stolt

